

Rakennusperinteen sininen hetki 16.2.2012/Meidän Turku-Vårt Åbo ry

pj. Pauliina de Anna

Tasan vuosi sitten helmikuun 16. päivän aamuna alkoivat **Carl Armfeltin** piirtämän ja vuonna 1902 rakennetun Sinisen talon sekä vuodelta 1911 peräisin olevan, **Albert Richardtsonin** suunnitteleman makasiinirakennuksen purkutyöt. Korkein hallinto-oikeus oli antanut juuri 24. tammikuuta päätöksensä yhdistyksen tekemästä valituksesta koskien Turun rakennuslautakunnan talolle myöntämää purkulupaa (14.1.2009), ja omistaja ryhtyi kii-reesti raivaamaan tonttiaan tyhjäksi.

Sinisen talon kurja kohtalo sinetöitiin kuitenkin Turun kaupunginvaltuuston kokouksessa jo 27.11.2006. Valtuuston suuri enemmistö äänesti silloin asemakaavan puolesta, joka sallii uudisrakennusten rakentamisen ja pakotti vanhan, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuksen väistymään. Meidän Turku ry valitti päätöksestä ensin hallinto-oikeuteen ja sitten korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jotka kuitenkin pysyttivät valtuuston päätöksen.

Tontinomistaja anoi tammikuussa 2009 purkulupaa Siniselle talolle. Museoviranomaiset esittivät tuolloin lausunnossaan, että rakennuksen siirtämistä toiseen paikkaan vielä tutkit-taisiin. Rakennuslautakunta kuitenkin myönsi purkuluvan. Yhdistys ryhtyi vielä kerran oi-keustoimiin, mutta aloitti samalla syksyllä neuvottelut mm. omistajan, Turun kaupungin ja eräiden säätiöiden kanssa, jotta rakennukset todellakin voitaisiin siirtää kaavoittajan jo kaavaselostuksessa käyttämien sanojen mukaan ”johonkin kaupunkirakennetta täydentä-vään paikkaan”. Paikka löytyikin Turun linnan kupeesta Satamakadulta, ja kaavoittaja suh-tautui myönteisesti hankkeeseen. Turun kaupunki teki kuitenkin heti tiettäväksi, että rahaa ei siltä heruisi. Neuvottelut päättyivät vähitellen alkusyksystä vuonna 2010: rahaa eikä hy-väntekijöitä saatu juostuksi kokoon. Niin jäätiin odottamaan korkeimman hallinto-oikeuden viimeistä sanaa, joka kuultiin siis vuosi sitten tammikuussa.

Rakennukset hajotettiin muutamassa päivässä kulttuuripääkaupunkivuoden alkumetreillä. Pieni mielenosoittajajoukko seurasi tulipalopakkasessa, kun puskutraktori vähä vähältä jyr-si rakennuksen koristeaiheet ja vankat hirsiseinät maan tasalle. Tapahtuma sai laajaa huo-miota kansallisissa medioissa. Eräät kansalaisjärjestöt, Meidän Turku mukaan lukien, kirjel-möivät siitä myös Euroopan komissiolle ja järjestivät rauhanomaisen mielenosoituksen ko-mission puheenjohtajan **José Manuel Barroson** vieraillessa ”kulttuuripääkaupungissa” maaliskuussa 2011.

Sinisen talon ja makasiinirakennuksen purku kuohuttivat syvästi turkulaisia. Vaikka raken-nukset katosivat kaupunkikuvasta, ne eivät suinkaan ole kadonneet mielistämme ja muis-toistamme. Siksi olemme tänään viettämässä ”Rakennusperinteen sinistä hetkeä”. Vaikka tempaus onkin tarkoitettu mielenilmaisuksi jo peruuttamatonta kohtaan, haluamme kiinnit-tää sen avulla huomiota ennen kaikkea ja yleisesti rakennusperinteen huomioimiseen Tu-russa.

Sinisen talon kohtalo on koitumassa lähitulevaisuudessa usealle kohteelle – **Torin kulmalle, Strandellin taloille, Kaskenkatu 15:lle** – mikäli päättäjät päättävät ja kaavoittaja kaavoittaa menneestä mitään oppimatta. Sinisen hetken myötä olemme halunneet viestittää, että Sinisen talon tapaus ei saa enää toistua tässä kaupungissa. Kaavoittajan ja päättäjien on avattava silmänsä, katsottava myös menneisyyteen ja arvostettava kaupunkinsa historiaa ja kaupunkikuvan kerrostuneisuutta. Tehoajattelun ja taloudellisen hyödyn maksimoinnin on annettava tilaa sekä menneisyyden huomioon ottavalle että tulevaisuuteen suuntaavalle, viisaalle, ympäristö ja kulttuuriarvoja kunnioittavalle suunnittelulle ja päätöksenteolle.